

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 466 | ד' שבט תשס"ט | 29.1.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il

מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

בחירות 2009; ראשי המפלגות הציגו בכנס מצעי חינוך המתעלמים מרפורמת אופק חדש

לקראת הבחירות גם פרסמה רשת אורט ישראל מצע משלה למערכת החינוך

תקציבים גדולים, יישום יום חינוך ארוך והקמת מרכזי למידה ב-250 בתי"ס חלשים, במטרה להעלות את הישגיהם. לדבריה, מספר בתי"ס שיחוזקו בדרך זו יועלה תוך מספר שנים ל-1,000. יו"ר מפלגת העבודה, אהוד ברק, לא הציג בכנס מצע חינוך מפורט. לטענתו, אין פתרונות קסם למשבר בחינוך. לדבריו, ראש הממשלה הנבחר צריך לכנס את כל הגורמים הרלוונטיים – ראשי משרדי החינוך והאוצר, ארגוני המורים, ארגוני המגזר השלישי, ההורים והתלמידים, ולגבש איתם רפורמה מוסכמת. עם זאת, הציג ברק את הנושאים החשובים ביותר, לדעתו, לקידום במערכת החינוך; מצוינות, שכר המורים, התשתיות, הקטנת מספר התלמידים בכיתות והעלאת סמכות ביה"ס.

(המשך בעמ' 2)

החינוך עומד בראש סדר העדיפויות של המועמדים לראשות הממשלה. כך לפחות טענו ראשי המפלגות הגדולות, שהציגו השבוע את מצע החינוך שלהם בכנס של תנועת "הכל חינוך". יו"ר קדימה, ציפי לבני, אמרה בכנס, כי לכל ילד במדינה יש זכות ללמוד מתמטיקה, אנגלית ואזרחות. מסיבה זו, התחייבה לבני לבטל את "חוק מוסדות תרבותיים ייחודיים", המקנה תקצוב של המדינה, בסך 60% מהתקצוב הרגיל, למוסדות חינוך חרדיים שאינם מנהיגים את לימודי מקצועות הליבה. כמו כן, הבטיחה לבני, כי בממשלה שתקים לא יכהן שר חינוך ממפלגה סקטוריאלית, ובוודאי לא מש"ס.

לבני הבטיחה גם להעמיד את קידום החינוך הטכנולוגי בראש סדר העדיפויות החינוכי. תוכנית החינוך של לבני כוללת גם השקעת

מערכת החינוך נכשלה עד כה בניסיונותיה לשלב את התקשוב בהוראה

אבירם משייך לגישת ההתעלמות את אחד ממרכיביה המרכזיים של תוכנית התקשוב החדשה של משה"ח – "הכיתה החכמה" (כיתה המצוידת במסך חכם). לטענתו, בשביל ללמד כמו בעבר, אין צורך במכשירים טכנולוגיים כמו אלה המוצבים בכיתה החכמה. גישת החיקוי, הרווחת בבתי"ס מעטים, מתאפיינת בהתלהבות מהטכנולוגיה עצמה. בגישה זו ביה"ס מאמץ כל מיני "צעצועים טכנולוגיים" (גאג'טים) המרגשים את התלמיד המשתמש, אך אין להם ערך מוסף פדגוגי.

את גישת התיעול ניתן למצוא, לדברי אבירם, רק במוסדות חינוך בודדים. הגישה מבקשת להבין את הציביליזציה הדיגיטאלית, ולרתום את יתרונותיה למימוש מטרת העל של החינוך. לדבריו, זוהי הגישה הנכונה לשילוב התקשוב בהוראה ובלמידה. אבירם פיתח מערכת לניהול למידה מתוקשבת, המתאימה לגישת התיעול. באמצעות המערכת התלמיד קובע את מטרת הלמידה שלו. התוכנה מבקרת את תהליך הלמידה בזמן אמת, על פי פרופיל הלמידה האישי של התלמיד והמטרות שקבע. כשקיימת סתירה בין הפרופיל ותהליך הלמידה, המערכת מעירה לתלמיד, ונותנת לו את האפשרות לבדוק את עצמו.

דוגמה נוספת לגישה התיעול ניתן למצוא בכלים שפיתחה קבוצת "כישורים", שבראשה עומדים פרופ' ברוך שוורץ וראומה דה-גרנט, מביה"ס לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים. הקבוצה פיתחה תוכנה בשם DIGALO, שמאמנת תלמידים להתדיין זה עם זה, ולהגיע ביחד להחלטות.

דוגמה נוספת לגישת התיעול, היא שימוש בבלוג כיומן אישי מושכל, שבאמצעותו מתייג התלמיד את תהליך הלמידה שלו.

(המשך בעמ' 2)

מערכת החינוך נכשלה, במשך 30 השנים האחרונות, בכל ניסיונותיה לשלב את התקשוב בהוראה. כך טענו חלק ניכר מהמרצים בכנס השנתי לתקשוב והוראה, שערך בשבוע שעבר מכון מופ"ת בשיתוף עם קבוצת "אנשים ומחשבים". נושא הכנס היה "מורים, תלמידים ועולמות וירטואליים". ראש המרכז לעתידנות בחינוך באוניברסיטת בן גוריון, פרופ' רוני אבירם, הציג בהרצאתו בכנס את השאלה "מדוע התקשוב אינו מצליח להיקלט בצורה משמעותית במערכת החינוך?"

לטענת אבירם, הסיבה העיקרית לכישלון נובעת מכך שמערכת החינוך מנסה כבר עשרות שנים להתאים את התקשוב למבנה הקיים שלה, במקום להתאים את מבנה ביה"ס לתרבות התקשוב. לדבריו, התקשוב אינו רק טכנולוגיה, אלא "ציביליזציה דיגיטאלית" – תרבות שמחייבת התאמה פדגוגית וארגונית. אבירם טען, כי ביה"ס חייב להתאים את עצמו לציביליזציה הדיגיטאלית, בדיוק כמו שאדם העובר להתגורר בסין חייב ללמוד את השפה והתרבות הסינית.

לדבריו, מערכת החינוך תלתה תקוות רבות, במשך עשרות שנים, בכך ששילוב התקשוב בבתי"ס יביא לשיפור בהישגי התלמידים. לטענתו, תקוות אלו נכזבו.

הסיבות לכישלון; שיטות ההוראה לא הותאמו לטכנולוגיה, המורים התנגדו להטמעתה, ומשה"ח לא אימץ גישה מערכתית כלפיה.

אבירם מנה את הגישות לשילוב התקשוב בהוראה המאפיינות את מערכת החינוך כיום; התעלמות, חיקוי ותיעול. לטענתו, ההתעלמות היא הגישה הרווחת כיום במרבית בתי"ס כלפי התקשוב. לא מדובר בהתעלמות מהטכנולוגיה עצמה, אלא מכך שהיא מחייבת מבנים פדגוגיים וארגוניים חדשים. במרבית בתי"ס מנסים לשלב את התקשוב בשיטות ההוראה הישנות.

בחירות 2009; ראשי המפלגות הציגו בכנס מצעי חינוך המתעלמים מרפורמת אופק חדש

(המשך מעמ' ראשון)

המפלגות בדבריהם כמעט לחלוטין מהרפורמה. לקראת הבחירות, פרסמה השבועגם רשת אורט ישראל מצע חינוכי מפורט משלה. על פי המצע, יעדי מערכת החינוך העיקריים הם; העמקת הזהות היהודית בקרב התלמידים במגזר היהודי ולימודי המורשות בקרב מגזרי המיעוטים, הטמעת המדע והטכנולוגיה החל מגיל הגן, חינוך לדו-קיום, טיפוח סביבת לימודים אסתטית המחזקת את תחושת השייכות של התלמידים לביה"ס, הכשרה וטיפוח של דור העתיד בתחומי ההנדסה, המדע והטכנולוגיה, השקעה בתשתיות ובפדגוגיה של טכנולוגיות חינוכיות, קידום המצוינות, מתן כלי אכיפה לביה"ס לטיפול אפקטיבי בבעיות משמעת, שילוב ממוסד של הקהילה, האקדמיה, התעשייה וצה"ל בעשייה החינוכית בביה"ס, ופיתוח מכללות אקדמיות להנדסה, המתקצבות על ידי המדינה.

יו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, טען בכנס, כי הבעיה המרכזית של מערכת החינוך אינה תקציבית. לדבריו, צריך אמנם להעלות את שכר המורים, אבל פעולה זו לבדה לא תביא לשיפור בהישגי התלמידים. לטענתו, מספר מדינות, כמו צרפת ואוסטרליה, הכפילו והשלישו את שכר המורים, אבל הישגי התלמידים בהן לא השתפרו. עיקרי תוכנית החינוך של נתניהו הם; שיפור רמת ההוראה באמצעות העלאת רף הקבלה למכללות לחינוך, העצמת מנהלי בתי"ס, טיפול בתלמידים החלשים בזמן אמת, התמקדות במקצועות הליבה והפנמת ערכים, כמו משמעת עצמית וכבוד לזולת.

יש לציין, כי למרות המודעות שפרסמה בעיתונות לקראת הכנס הסתדרות המורים, הקוראות למועמדים להמשיך את המפנה במערכת החינוך שהחלה רפורמת אופק חדש, התעלמו ראשי

מערכת החינוך נכשלה עד כה בניסיונותיה לשלב את התקשוב בהוראה

(המשך מעמ' ראשון)

מנהל גף יישומי מחשב בחינוך במשה"ח, רוני דיין, הדגיש בדבריו בכנס את הצלחתה של מערכת החינוך לקיים למידה מקוונת בקרב אוכלוסייה גדולה של תלמידים בתקופת המלחמה בדרום. לגבי טכנולוגיות חדשות, כמו העולם הוירטואלי Second Life, אמר דיין, כי מדובר בתחום מעניין, שיש בו יכולות שניתן כנראה לשלב בחינוך. עם זאת הוסיף דיין; "אם הגענו לאיזושהי בשלות בתקשוב במערכת החינוך - זה בגלל הזהירות. כל שינוי נבחן קודם כל בניסוי מצומצם ומבוקר". מנהל תכנון מערכות חינוך במכון מופ"ת, ד"ר עוזי מלמד, הכריז בכנס על הקמת "פורום מופ"ת לתקשוב בחינוך והוראה". מטרת הפורום היא להכיר טכנולוגיות תקשוב חדשניות, ולבחון את שילובן במערכת החינוך.

לדברי העיתון, ד"ר דוד פסיג, מאוניברסיטת בר אילן, מערכת החינוך חוטאת לתלמידיה. הסיבה לכך; "הטכנולוגיה מתפתחת בקצב עצום, אך בביה"ס ממשכים לדרוש מהתלמידים ללמוד בסביבה שהקצב שלה איטי כמו צב".

לדברי דר' ישע סיוון, מבי"ס שנקר להנדסה ולעיצוב, מהפכת המחשב האישי נכנסה לא תרמה דבר לתהליך החינוכי בביה"ס. לטענתו, המורה עובד כיום כמעט באותה צורה כמו שעבד לפני 30 שנה. לדבריו, לתקשוב מערכת החינוך הוקדשו תקציבים גדולים מאוד, אך ללא תועלת. גם לאינטרנט לא מצאה מערכת החינוך שימוש, שיש לו ערך מוסף להוראה ולמידה.

מכללת גורדון מזמינה

ליום עיון

ילדים ונוער בעידן דיגיטלי - לכודים ברשת וזמינים בנייד

ביום רביעי, 11.2.09, י"ז שבט, בין השעות 14:45-19:00

שפי - (אזורי החמיק & העיבוד) CREY

הפסקה	17:30-17:00
זמינים כל העת: תרבות הטלפון הנייד	18:00-17:30
ארנת טורין, החוג לתקשורת, מכללת גורדון	
גיבורים בטלוויזיה: ילדות אז והיום	18:30-18:00
אריאל פרידמן, החוג לתקשורת, מכללת גורדון	
סכנות ברשת: סיפור אישי	19:00-18:30
ד"ר אנשלום אדרת, יזם עמותת אשנ"ב, אנשים למען שימוש נכון באינטרנט	

התכנסות	15:15-14:45
ברכות:	15:30-15:15
ד"ר צפורה אשרת, ראש המכללה	
אריאל פרידמן, יו"ר הכנס, החוג לתקשורת, מכללת גורדון	
גיבורים וירטואליים: ילדים ובני נוער במשחקי רשת	16:15-15:30
דונית בלייס, החוג לתקשורת, מכללת עמק יזרעאל והאוניברסיטה הפתוחה	
צעירים ותוכניות ריאליטי	17:00-16:15
ד"ר יונתן כהן, ראש החוג לתקשורת, אוניברסיטת חיפה	

המכללה האקדמית לחינוך
גורדון
חיפה www.gordon.ac.il

הכניסה **אופשית**
טשרניחובסקי 73 חיפה

נשמח לראותכם בין אורחינו, נא אשרו השתתפותכם מראש
בטל': 04-8590104, בפקס: 04-8334034 או בדוא"ל: tamih@gordon.ac.il

גורדון. אקדמיה שהיא בית.

"מורה נבוכים" למערכת החינוך היישובית - לראש רשות מקומית בתחילת דרכו

המוענקים לה מוגבלים ומצטמצמים תדיר. לטענתו, במציאות זו רב הפיתוי להיעזר בארגוני "המגזר השלישי" ובתורמים שונים. קמינסקי מזכיר, כי ריבוי "בעלי בית" בתחום החינוך, ללא הגדרת סמכות ואחריות, עלול להיות בעייתי.

קמינסקי מונה את השאלות שצריך ראש הרשות המקומית לבחון, לפני שהוא מכניס לביה"ס יוזמה חינוכית, המופעלת על ידי ארגון חיצוני. שאלות אלו עשויות לסייע גם למנהלי בתי"ס, שארגונים כאלו פונים אליהם ישירות לא אחת.

השאלות הן; "מה הערך המוסף של היוזמה המוצעת, והאם היא משתלבת בקווי המתאר של החזון היישובי?", "מיהו הגוף המתערב - האם הוא ממלכתי?", "מה מידת מקצועיותו של הארגון?" ומה יכולתו להתמיד לאורך שנים?"

כמו כן מדגיש קמינסקי, כי אין להכניס לבי"ס יוזמות חינוכיות חיצוניות ללא אישור ממש"ח, ויש להבטיח מנגנוני בקרה ופיקוח על פעילות הארגון במוסד החינוך. בנוסף, ממליץ יו"ר איגוד מנהלי מחלקות החינוך לחשוב מה יעלה בגורל היוזמה "ביום שאחרי" - כשהגוף המתערב יעזוב.

בעקבות הבחירות לשלטון המקומי, שיגר יו"ר איגוד מנהלי מחלקות החינוך ברשויות המקומיות, אבי קמינסקי, לראשי הרשויות המקומיות הנבחרים תדריך שהכין, בנושא "מערכת החינוך ברשות המוניציפאלית". בתדריך, העשוי לשמש כ"מורה נבוכים" לראש רשות מקומית בתחילת דרכו, מפרט קמינסקי מספר נושאים העומדים בראש סדר העדיפויות של הרשות המקומית בתחום החינוך. הנושאים הם; "שותפי העשייה החינוכית", "יוזמות חדשות וגופים מתערבים", "תשתיות חינוכיות ופיזיות", "חזון מערכת החינוך ברשות", "מחויבות מערכת החינוך", "המבנה הארגוני של מערכת החינוך ברשות", "העקרונות להבניית תקציב החינוך" ו"עבודה על בסיס נתונים".

בפתיחת המסמך מציין קמינסקי, כי אחד התחומים החשובים ביותר לכל תושב ברשות המקומית הוא החינוך. מסיבה זו, מובן רצונו של ראש הרשות להיות מוביל בתחום החינוך, ולא רק לשמש כגורם מתווך בין השלטון המרכזי לתושבים.

בנושא יוזמות חדשות וגופים מתערבים, מציין קמינסקי, כי מערכת החינוך היישובית צורכת משאבים מרובים, אך אלה

תוכניות לימודים

■ **משלבים יצירת חרקים מחומרים ממוחזרים בלימודי מדע וטכנולוגיה** - תלמידי כיתות ד' בביה"ס הממלכתי-דתי

לדברי מנהל ביה"ס, הרב איתן אברקי;

"התלמידים עבדו במרץ והכינו דגמים

אסתטיים ומקוריים מחומרים ממוחזרים".

באוניברסיטת תל אביב, לומדים השנה למעלה מ-100 תלמידים. על כך מדווח מגזין היחידה, שהתפרסם החודש. בין הקורסים האקדמיים שבהם משתתפים התלמידים; "משמעות החיים" בחוג לפילוסופיה, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בחוג לניהול, "מבוא לתקשורת המונים" בחוג לתקשורת, "קוסמו-כימיה וראשית החיים" בחוג למדעים מדויקים, "הסתברות" בחוג למתמטיקה ו"חוקי היסוד" בחוג למשפטים. תלמידים נוספים משתתפים במכינות החדשות, שפתחה היחידה לנוער שוחר מדע בתחומים; רפואה, כימיה, מדעי המוח, משפטים, פסיכולוגיה ומדעי החברה. מכינות אלו פועלות במקביל למכינה הבינתחומית הוותיקה לפיזיקה ומדעים מדויקים.

היחידה לנוער שוחר מדע גם מפעילה, זו השנה השישית, פרויקט של קורסים וירטואליים לבני נוער. הפרויקט, המתקיים בשיתוף עם מט"ח והמחלקה למחוננים במשה"ח, מיועד בעיקר לתלמידים מהפריפריה. כל קורס נמשך שלושה חודשים, וכולל 12 שיעורים מקוונים ומפגש "פנים אל פנים", הנערך באוניברסיטת תל אביב. במסגרת הקורס מקבלים התלמידים חומר תיאורטי מפורט שמאפשר להם ללמוד בבתיהם, מבצעים משימות ומשתתפים בקבוצות דיון מונחות.

השנה נרשמו לקורסים הוירטואליים כ-520 תלמידים, ששובצו בשני מחזורי לימוד. המחזור הראשון נפתח בסוף חודש נובמבר. המחזור השני יפתח בחודש פברואר הקרוב. נושאי הקורסים הם; "טכנולוגיה רפואית", "בינה מלאכותית", "החושבים", "כתיבה יוצרת", "פסיכולוגיה חברתית" ו"צמחי מרפא - שימוש ומחקר ביוטכנולוגי". כ-250 תלמידים נוספים, מהמגזר הלא יהודי, משתתפים השנה בקורסים בערבית שמפעילה היחידה. נושאי הקורסים הם "צמחי מרפא" ו"בינה מלאכותית".

היחידה לנוער שוחר מדע מפעילה גם תוכניות העשרה שנתיות לתלמידי כיתות ה'-ו', הלומדים בכיתות המחוננים באזור גוש דן. בתוכניות משתתפים השנה כ-200 תלמידים. התלמידים משתתפים במגוון קורסים, כמו "הבורסה ושוק ההון", "פיזיקה גרעינית", "תורת המשחקים וסודות ההצפנה", ו"ננו רפואה".

אבני החושן בשוהם, למדו במסגרת שיעורי מדע וטכנולוגיה על החרקים. התלמידים למדו את מאפייני החרקים - מבנה גופם, אורח חייהם ומספר המינים הקיימים בעולם. לסיכום הנושא התבקשו התלמידים להכין דגמים של חרקים מחומרים ממוחזרים.

לדברי מנהל ביה"ס, הרב איתן אברקי; "התלמידים עבדו במרץ והכינו דגמים אסתטיים ומקוריים מחומרים ממוחזרים. כל תלמיד הוסיף מידע לגבי החרק שבנה, והקפיד לשלב בדגם גם את חלקי גופו". הדגמים היצירתיים הוצגו בתערוכה בלובי של ביה"ס, וזכו להתעניינות רבה מצד התלמידים והוריהם.

■ **בביה"ס העל יסודי תוקם כיתת מופ"ת** - בביה"ס העל יסודי שרת בנתניה תוקם בשנת הלימודים הבאה כיתת מופת, על כך נמסר מהעירייה. הכיתה תופעל בשיתוף עם "עמותת מופת לקידום ההוראה ולמציונות בחינוך". הכיתה, המיועדת לתלמידים מצטיינים ובעלי מוטיבציה גבוהה ללמוד, תיפעל ככיתה צומחת, החל מכיתה ז'.

תוכנית הלימודים בכיתה תכלול העמקה והעשרה במתמטיקה ובמדעים. בתחום הערכי תעודד הכיתה את המוטיבציה ללמוד והמציונות האישית, לצד תרומה לקהילה.

תלמידי הכיתה ישולבו גם בלימודים במסגרות אקדמיות, על פי יכולותיהם ומידת התעניינותם בתחום זה.

■ **מאות תלמידים משתתפים בקורסים באוניברסיטת תל אביב** - בקורסים האקדמיים של היחידה לנוער שוחר מדע

אכנסים 2

כנסו, כנסו!

<http://sbs.cet.ac.il>

מורים ואנשי חינוך נכנסים לאתר "חכמים ברבוע" - תכנית לקידום צרכנות אחראית

חברת "רבוע כחול" ישראל מעניקה לקהילה מהניסיון והידע שצברה באמצעות תוכנית חכמים ברבוע לחטיבת הביניים, שמטרתה לתת כלים וידע לכני נוער בנושאי צרכנות נכונה ואחראית, בדרך להפיכתם לאזרחים אחראים. התכנית מעניקה ערכי יום יום באזרחות, בשמירה על איכות הסביבה, באיכות המוצר ובאיכות השירות. ערכים אלה מובילים וימשיכו להוביל את מדיניותה ופעילותה של חברת "רבוע כחול".

מורים, אנשי חינוך והקהל הרחב מוזמנים להיכנס לאתר, ללמוד ולקחת חלק בפעילות למען דור העתיד.

שטרית גרוס SMG

רבוע כחול ישראל בע"מ

חכמים ברבוע
תוכנית לקידום צרכנות אחראית

גורני, ונציגים של המועצה לשלום הילד. לאחרונה גם השתתפו התלמידים בסמינר בירושלים, שבו האזינו להרצאות בנושא "השפעת הדור הצעיר על מקבלי החלטות".

התלמידים נבחרו להציג בכנס נייר עמדה בנושא "ילדים עולים". התלמידים נוסעים מדי שבוע לפעילות לגיבוש נייר העמדה, המתקיימת אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע.

במסגרת הסמינר נפגשו התלמידים עם שר החינוך לשעבר, הרב יצחק לוי. לדברי רפ"ק גורני; "הפרויקט חושף את התלמידים לתכנים חשובים ומהותיים, שעשויים לסייע להם בעתיד". לדבריו, התלמידים מגלים עניין רב במפגשים בבאר שבע, מכיוון שנושא קליטת העלייה מהווה חלק מחיי כפר הנוער, שבו לומדים תלמידים עולים ממדינות שונות.

■ **אזרחות טובה באמצעות הספורט** – בבי"ס מקיף עמל נהריה מופעלת מזה חמש שנים תוכנית בשם "אזרחות טובה באמצעות הספורט". במסגרת התוכנית מנחים התלמידים בהתנדבות מגוון פעילויות ספורטיביות בביה"ס ובקהילה. מספר תלמידים מביה"ס מתנדבים במעון הקליטה "תפוז" של הסוכנות היהודית, שבו מתגוררים עולים חדשים מאתיופיה. התלמידים עורכים במעון פעילויות ספורט לילדי העולים. בבי"ס עמל נהריה גם משתתף בפרויקט "שותפות 2000" של הסוכנות היהודית, ומקיים במסגרתו קשר עם הקהילה היהודית בניו ג'רזי. לאחרונה תרם אחד מחברי הקהילה לביה"ס כספים, שקיבל לכבוד בר המצווה. בתרומה זו רכש ביה"ס בגדי ספורט ונעלי ספורט לילדי העולים במעון.

■ **דיאלוג בין תלמידים יהודים וערבים** – 15 תלמידים יהודים וערבים מבתי"ס יסודיים בעכו, משתתפים לאחרונה בפעילות חינוכית של המרכז לחינוך הומניסטי בבית לוחמי הגטאות. הפעילות נערכת בבית משעול. במסגרת הפעילות מקיימים התלמידים דיונים, בהנחיית מדריכי המרכז, על הקונפליקט היהודי-ערבי במדינת ישראל. מערייית עכו נמסר, כי הדיאלוג בין התלמידים היהודים והערבים מתקיים מתוך אמפתיה וכבוד, במסגרת פעילות המסירה מחיצות וסטריאוטיפים. בתוכנית משתתפים תלמידים מהשכונות האשל והאורן, שבהן מתגוררים יהודים וערבים. התוכנית נערכת בשיתוף עם תוכנית "משעול-מסד קליטה", המינהל לשירותים חברתיים בעירייה ותוכנית "עיר ללא אלימות".

■ **בני הנוער משולבים בפעילות ניידות התנועה** – במסגרת תוכנית המחויבות האישית, משתתפים השנה כ-30 תלמידים מכיתות ו' בבתי"ס הדרים ורמון בהוד השרון בפרויקט "נוער בתנועה". התלמידים השתתפו לאחרונה בהכשרה מיוחדת, שהעבירו להם שוטרי תנועה המשרתים ביישוב. במהלך ההכשרה למדו התלמידים את חוקי התנועה, כיצד לאתר מפגעים בטיחותיים בכבישים, על הגורמים לתאונות דרכים ועוד. בטקס סיום ההכשרה, שהתקיים בשבוע שעבר, הושבעו התלמידים כנאמניזהירות בדרכים. בימים אלה מצטרפים התלמידים לניידות התנועה, המסיירות בכבישים ברחבי היישוב. במסגרת פעילותם בניידות, מדווחים בני הנוער על מפגעים בטיחותיים, ואף ממלאים דו"חות אזהרה לעברייני תנועה. לתלמידים המשתתפים בפרויקט הוענקו מדים מיוחדים – חולצה כחולה שעליה מודפס לוגו של פרויקט נוער בתנועה, ואפוד זהר צהוב. הפרויקט מופעל במסגרת תוכנית "קהילה בטוחה", הכוללת פעילויות להטמעת נושא הבטיחות בדרכים בבתי"ס ובמוסדות החינוך הבלתי פורמאלי בהוד השרון.

■ **הטייס סיפר לתלמידים על תלאתיו בשבי הסורי** – בתיכון אלון ברמת השרון נערכות השנה פעילויות בנושא כבוד האדם וחירותו. במסגרת אחת מהפעילויות, השתתפו לאחרונה התלמידים בעצרת למען שחרורו של החייל החטוף, גלעד שליט. פעילות נוספת בנושא זה, שבה השתתפו בשבוע שעבר תלמידי שכבת י"א בביה"ס, הייתה הרצאתו של אורי שחק, טייס לשעבר שנפל בשבי הסורי במלחמת יום הכיפורים. שחק תיאר בהרצאתו כיצד נפגע מטוס הפנטום שהטיס, והוא נאלץ לנטוש אותו מעל לשטח סוריה. הטייס תיאר בפני התלמידים את החקירות והעינויים שעבר בשבי הסורי, ואת התנאים הקשים שאיתם נאלץ להתמודד ותחושת הבדידות שחוה. לאחר ההרצאה השיב שחק לשאלות התלמידים. מביה"ס נמסר, כי התלמידים היו מרותקים לסיפורו של הטייס, ולאחר שסיים את הרצאתו הגישו לו אלבום, שבו כתבו את רשמיהם מהמפגש.

■ **התלמידים יציגו נייר עמדה בכנס המועצה לשלום הילד** – שישה מתלמידי מגמת המשטרה בכפר הנוער ויצו ניר העמק שליד עפולה, ישתתפו בכנס השנתי של המועצה לשלום הילד. הכנס יערך בחודש הבא בבאר שבע. התלמידים נבחרו להציג בכנס נייר עמדה בנושא "ילדים עולים". התלמידים נוסעים מדי שבוע לפעילות לגיבוש נייר העמדה, המתקיימת אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע. את הפעילות מנחים הממונה על המגמה מטעם משטרת ישראל, רפ"ק טירן

מחשבים בחינוך

של ילדיהם. כמו כן יכולים ההורים להפיק את גרף ההתקדמות בלימודים של ילדיהם. את השירות החדש מציעה להורים העירייה. מטרת השירות היא להדק את הקשר של ההורים עם בתי"ס, לשפר את התפקוד של התלמידים בבתי"ס ואת הישגיהם.

השירות מוצע באמצעות המערכת האינטרנטית I-Contact המופעלת בבתי"ס. המערכת מסייעת למורים ולמנהלים לתעד בזמן אמת את התנהלותו של כל תלמיד בביה"ס ואת הישגיו, ולעקוב אחריהם לאורך זמן. כעת יכולים גם ההורים להיכנס למערכת באמצעות הקשת קוד סודי, ולעמוד על התנהלות ילדם בביה"ס, על פי דיווחי המחנכים והמורים המקצועיים. את קוד הגישה האישי מקבלים ההורים בגזברות בתי"ס. הכניסה של ההורים לשירות נעשית דרך פורטל האינטרנט העירוני.

■ **בבאר שבע; 500 תלמידים קיבלו מחשבים אישיים** – במסגרת פרויקט "מחשב לכל ילד", הוענקו לאחרונה ל-500 תלמידים מכיתות ב'-ח' בבאר שבע מחשבים אישיים. הענקת המחשבים התאפשרה הודות לתרומות של הקהילה היהודית במונטריאול וקרן רש"י. התורמים התגייסו למטרה זו בעקבות מבצע עופרת יצוקה, שבמהלכו בוטלו הלימודים במוסדות החינוך בעיר, ובמקומם התקיימה למידה מתוקשבת. התלמידים שקיבלו את המחשבים נבחרו על ידי בתי"ס, על פי התבחינים של פרויקט מחשב לכל ילד.

■ **באילת; ההורים יוכלו לעקוב באינטרנט אחר התנהלות ילדם בביה"ס** – ההורים של תלמידי התיכונים באילת יכולים, החל מהשבוע, לקבל באמצעות האינטרנט מידע שוטף על בעיות המשמעת והציונים

תוכנית "חלוץ חינוכי"; איים של יזמות חינוכית בבתי"ס בשכונות חלשות

חינוכית. משה"ח מתקצב לסטודנטים מלגות לימודים לשני התארים ולקורס הניהול.

במסגרת התוכנית, הסטודנטים מסייעים להפוך את ביה"ס למרכז השכונתי. כך, למשל, בביה"ס הדמוקרטי גבעול בגבעת אולגה, שנכנס לתוכנית לפני כשלוש וחצי שנים, פועלת קבוצה ובה 15 סטודנטים חלוצים. במהלך שנים אלו הפכו הסטודנטים החלוצים את ביה"ס למוקד משיכה לאוכלוסיית תלמידים חזקה מחוץ לשכונה. כיום כ-50%, מבין 430 תלמידי ביה"ס, מגיעים אליו מאזורים מבוססים, למשל מבית ינאי. הסטודנטים החלוצים, שרובם עברו להתגורר בשכונה, הקימו בביה"ס ספרייה המשרתת את התושבים, ומפעילים חוגים לילדים ומבוגרים, מועדוני תפוח לטיפוח גינות קהילתיות.

ביום העיון השתתפה מנהלת ביה"ס משה שרת בשכונת נווה שרת בתל אביב, דליה לוגסי. במסגרת תוכנית חלוץ חינוכי, פועלים השנה בביה"ס שבעה סטודנטים חלוצים. לדברי לוגסי, תושבי נווה שרת שייכים ברובם למעמד החברתי-כלכלי הנמוך, בניגוד לשכונות המבוססות הסמוכות, כמו צהלה. לדבריה, בוגרי ביה"ס מתקשים להשתלב בחטיבת הביניים עם התלמידים מהשכונות החזקות, בשל תחושת נחיתות חזקה שהם מרגישים לעומתם.

המטרה העיקרית של התוכנית בביה"ס משה שרת, הייתה להעצים את התלמידים לקראת המעבר לחטיבת הביניים. במסגרת התוכנית הונהגה בביה"ס תוכנית החינוך האישי, שבה מוקדשת השעה הראשונה ביום הלימודים לשיחות של המורים עם התלמידים בנושאים רגשיים וחברתיים. מנהלת ביה"ס הוסיפה, כי הסטודנטים החלוצים יצרו שיח מרתק עם המורים הוותיקים בביה"ס, שהוביל להפריה הדדית ולשינוי תפיסות ישנות לגבי למידה ואחריות חינוכית.

32 סטודנטים ממכללת סמינר הקיבוצים ובוגרי המכללה, משתתפים השנה בתוכנית בשם "חלוץ חינוכי". התוכנית הוצגה ביום עיון בנושא "ערי חינוך - העיר כמרחב חינוכי", שנערך בשבוע שעבר במכללה. התוכנית מאתרת ומכשירה סטודנטים לחינוך ליזמות חינוכית בביה"ס ובקהילות. לתוכנית נבחרים בתיה"ס המצויים באזורים חלשים מבחינה חברתית-כלכלית, או משרתים אוכלוסיות תלמידים קשות. התוכנית פועלת השנה במתכונת מלאה בארבעה בתי"ס, ובמתכונת "קדם חלוץ" בשלושה בתי"ס נוספים. במתכונת קדם חלוץ נערכת עבודת הכנה עם מנהל ביה"ס, לקראת כניסת הסטודנטים "החלוצים" אליו בשנה הבאה. את התוכנית מפעיל המכון לחינוך דמוקרטי במכללת סמינר הקיבוצים. בתיה"ס הם; גבעול בגבעת אולגה, ברנקו-וייס ברמלה, גבעת גונן בשכונת קטמון בירושלים, רמון במצפה רמון, משה שרת בשכונת נווה שרת בתל אביב, קורצ'אק בשכונת ג'סי כהן בחולון ומקיף רמת גן. עקרונות התוכנית הם; מינוף השכונה, אינטגרציה, חדשנות חינוכית, למידה מתוך אזורי חוזק והכשרת ביה"ס לשמש כחממה למורים ומנהלים מובילי שינוי. הסטודנטים המשתתפים בתוכנית חלוץ חינוכי, מוכשרים בחממות ליזמות חינוכית במכללת סמינר הקיבוצים. הסטודנטים הלומדים בחממות מבוגרים יותר מהסטודנטים הרגילים - הגיל הממוצע שלהם הוא 27, וכ-70% מהם גברים.

במסגרת התוכנית עוברים הסטודנטים תהליך הכשרה מיוחד, המתבצע בשני מישורים; הכשרה אקדמית מורחבת והכשרה מעשית בבתי"ס, המסכימים להפוך למעבדה לחדשנות חינוכית. החל מהשנה השלישית ללימודיהם במכללה משמשים הסטודנטים כמורים בבתי"ס, ובמקביל משלימים לימודי תואר ראשון ושני וקורס להכשרת מנהלים. בכל ביה"ס מוצבים מספר סטודנטים, כדי להקל עליהם להוציא אל הפועל יזמות

מיני ישראל בלטרון!

פארק הדגמים הגדול מסוגו בעולם, מזמין אתכם לחוויה משפחתית בלתי נשכחת המתאימה לכל גיל.

מה בפארק:

- 360 דגמים של האתרים היפים והמרגשים בנופי ארצנו הפזורים על פני שטח עצום של 35,000 מ"ר במרחבי עמק איילון
- הגן הבוטני הגדול מסוגו בישראל ובו מיצג של 20,000 צמחים ננסיים
- 30,000 דמויות אנושיות
- המיצג דינמי ומשלב בתוכו קול ותנועה
- תאורת לילה מרהיבה
- מסעדת שבעת המינים, קפיטריה ומסעדת שקשוקה (פתוחה רק בשבתות ובחגים)
- סדנאות יצירה והפעלות בשבתות וחגים
- לילות קיץ - בערבי שישי, שירה בציבור, ריקודי שנות ה-60 ומופע של אומן אורח
- בפארק ניתן לקיים ימי כיף, גיבוש עובדים ואירועים פרטיים

הזמנת כרטיסים באמצעות הפורטל האירגוני 08-9130010

פקס: 08-9214122 www.minisrael.co.il

שעות פתיחה:

נובמבר-מרץ 10:00-18:00 אפריל 10:00-19:00 מאי 10:00-20:00 יוני 10:00-20:00
יולי-אוגוסט 10:00-22:00 ספטמבר 10:00-20:00 אוקטובר 10:00-20:00

בלטרון גדול! כמה שזה קטן

יריבות אירונות
היתרון של המדינה

■ **גורם ממתן** - "אני רוצה לשבח את מפקחי המחוז על שיתוף הפעולה המוצלח עם הרשויות, בתיה"ס והתלמידים, בתקופת המתיחות שליוותה בצפון את מבצע עופרת יצוקה". כך אמרה מנהלת המחוז, אורנה שמחון, בישיבת פורום הפיקוח המחוזי, שנערכה בשבוע שעבר. שמחון הודתה במיוחד למפקחי המגזר הערבי, על ששימשו גורם ממתן, ופעלו להרגעת הרוחות במוסדות החינוך במגזר הערבי.

■ **ייעול** - בפורום מנהלי היחידות המינהליות של המחוז התארחו לאחרונה בכירים ממטה משה"ח ובהם; הסמנכ"לית למינהל ומשאבי אנוש, מיכל כהן, מנהלת האגף לפניות הציבור, עו"ד רבקה לזין, מנהל אגף משק, פרסומים ונכסים, אמנון לוי, ומנהלת משאבי אנוש, שמחה ששון.

בפורום הוצג בפני בכירי משה"ח המבנה של מחוז צפון. כמו כן הוצגו בפני האורחים תהליכי בקרת האיכות ותהליכי שיפור השירות לציבור, שהונהגו במחוז בשנה האחרונה. בסיום הביקור השתתפו בכירי המשרד במפגש עם עובדי המינהל במחוז.

במהלך המפגש אמרה הסמנכ"לית למינהל ומשאבי אנוש, כי מטה משה"ח מצוי כעת בעיצומו של תהליך ייעול המבנה הארגוני. לדבריה, במרכז התהליך עומדת התפיסה "עם הפנים למחוזות", שמשמעותה היא צמצום כוח האדם במטה, והעברת תחומי סמכות ואחריות למחוזות. לדבריה, מטרת התהליך היא שהמטה של משה"ח יתמקד בהתוויית מדיניות, פיקוח וביקורת, ושאר תפקידיו יועברו לאחריות המחוזות.

■ **נדחה** - תרגיל הביטחון הארצי למוסדות חינוך, שאמור היה להתקיים ב-12 בפברואר, נדחה. על כך הודיע קב"ט המחוז, אודי בן יצחק, בכנס קב"טים מחוזי, שהתקיים בשבוע שעבר בקיבוץ עין השופט. התרגיל נדחה לתחילת חודש יוני 2009, בשל המצב הביטחוני בדרום ובצפון. עוד מסר קב"ט המחוז, כי כל מוסד חינוכי בצפון מחויב לבצע באופן עצמאי תרגיל, בתרחיש של רעידת אדמה, עד לחודש מאי הקרוב. בכנס השתתפו מנהל אגף הביטחון במשה"ח, אברהם צדקה, מפקד פיקוד העורף בצפון, אלוף משנה יוסי לוצ'י, ראש המועצה האזורית מגידו, חנן ארז, ו-46 קב"טים מהמחוז.

מחוז חיפה

■ **תעודת הוקרה** - מנהל מחוז חיפה, אהרן זבידה, העניק בשבוע שעבר בלשכתו

תעודת הוקרה למנהל ביי"ס עוספיה א' בעיר הכרמל, נאיף מנסור. מהמחוז נמסר כי התעודה הוענקה למנסור על שהסכים לקחת על עצמו את הקמתו של ביי"ס נוסף

מנהל המחוז ציין, כי מנסור ניהל את ביי"ס אלאשראק תוך שיתוף אנשי הדת והרשות המקומית, והשכיל לבנות מערכת שעות, לארגן חדר מורים, ולשתף את ההורים בפעילות ביה"ס. בפעילות ביה"ס.

ביישוב, ביה"ס הדתי אלאשראק. כמו כן ניהל מנסור את ביה"ס כשלושה של בית ספרו במשך שנתיים. מנהל המחוז ציין, כי מנסור ניהל את ביי"ס אלאשראק תוך שיתוף אנשי הדת והרשות המקומית, והשכיל לבנות מערכת שעות, לארגן חדר מורים, ולשתף את ההורים בפעילות ביה"ס. באירוע הענקת תעודת ההוקרה השתתפו מפקח ביה"ס, גבי אמסלם, ומנהל מחלקת החינוך בעיר הכרמל, פרח חלבי. העתק של תעודת ההוקרה נשלח לשרת החינוך, יולי תמיר, למנכ"לית המשרד, שלומית עמיחי, ולמנהיג הרוחני של העדה הדרוזית.

מחוז מרכז

■ **זהירות בדרכים** - מנהלת המחוז, סולי נתן, העניקה בשבוע שעבר תעודות הערכה על הצטיינות בהוראת הבטיחות בדרכים ל-7 בתי"ס במחוז. התעודות הוענקו לבתיה"ס היסודיים - עין גנים בפתח תקווה, אוהל שלום בגדרה ושקמה בראשון-לציון, ולחטיבות הביניים - מרכז טכנולוגי דתי בנתניה, מנחם בגין בנס ציונה, גוונים במועצה המקומית קדימה-צורן וקורצ'אק בפתח-תקווה. בבתיה"ס הזוכים מונהגים לימודי הבטיחות בדרכים בכל שכבות הגיל, ומשולבים בתחומי הדעת השונים.

כמו כן, העניקה מנהלת המחוז תעודת הערכה אישית לרכזת הזהירות בדרכים בבי"ס אוסישקין בנתניה, מינה צרניצקי. התעודה הוענקה לצרניצקי על הצטיינותה בתפקיד במשך 15 שנה, עד לפרישתה השנה לגמלאות. בטקס הענקת הפרסים בירכה מנהלת המחוז את הזוכים. נתן הדגישה, כי אחד מתפקידיה של מערכת החינוך הוא לשמור על חייהם של התלמידים בדרכם

לביה"ס וממנו, ולכן קיימת חשיבות רבה להוראת הבטיחות בדרכים. מנהלת המחוז גם הודתה למפקחים על הוראת הבטיחות בדרכים, יעקב נגר ושרית פרידמן, על פעילותם בבתי"ס.

מחוז תל אביב

■ **יסודות איתנים** - 13 מבוגרי קורס קצינים, שהסתיים בשבוע שעבר, הם בוגרי תיכון בליך, על כך נמסר מעיריית רמת גן. עוד נמסר, כי מפקד ביה"ס לקצינים, אל"מ אהרון חליוה, שלח מכתב הערכה למנהל ביי"ס בליך, גיל פרג, ולמשה"ח על ההישג יוצא הדופן. במכתבו מציין חליוה; "ההחלטה להתנדב, כמו גם הרצון להשתייך למשפחה של מנהיגים ומפקדים, נשענת על בסיס ערכי ומוסרי גבוה. ערכים אלה מבטאים את אהבת העם והארץ, אהבת הזולת והנכונות לתרום לכלל. יסודות איתנים אלה הוקנו לקצינים על ידכם, בחינוך שהענקתם להם".

■ **הופיעו** - תלמידים ממגמת המוסיקה בתיכון קריית שרת בחולון, הופיעו החודש בטקס העובד המצטיין הארצי, שנערך בבית הנשיא בירושלים. התלמידים הוזמנו להופיע בטקס על ידי בית הנשיא. בטקס הופיעו בשירה מורן מזור, תלמידת י"ב בביה"ס, וכן נפתלי, שסיים את לימודיו במגמה אשתקד. את השניים ליווה הפסנתרן שחר בורק, בוגר המגמה המשמש בה כמורה למוסיקה.

בכנס השתתפו הנשיא, שמעון פרס, שר התמ"ת, אלי ישי, הזוכים בפרסים ובני משפחותיהם.

מחוז דרום

■ **לראשונה** - באילת נפתח החודש לראשונה אולפן עירוני להוראת העברית לתלמידים עולים. באולפן, הנמצא בבי"ס אלמוג, לומדים 34 תלמידים מכיתות ב' ו-ו' בכל בתיה"ס היסודיים בעיר. מעיריית אילת נמסר, כי האולפן הוקם בזומת אגף החינוך במינהל שח"ק, בעידוד משרד הקליטה, ובמימון משותף של העירייה, משה"ח וקרן רש"י.

התלמידים מוסעים לאולפן ארבע פעמים בשבוע, ולומדים בו עברית בקבוצות קטנות. בנוסף לכך מקבלים התלמידים באולפן ארוחת צהריים חמה, ומשתתפים בפעילות חברה והעשרה. הפעילות נמשכת כשלוש שעות, החל מהשעה אחת ושלושים בצהריים. בשנת הלימודים הבאה מתכננת עיריית אילת לפתוח אולפן במתכונת דומה לתלמידים עולים הלומדים בבתי"ס העל יסודיים בעיר.